

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Slov. javna mestna ljudska šola v Gorici.

Kako goriški Italijani slepe po svojem časopisju, kakor tudi v javnih sejah mestnega sveta lahkoverno občinstvo glede števila slovenskih otrok katerih stariši bivajo v goriškem mestu, dokazuje sledeče. Že takrat, ko se je vršila dolgotrajna obravnava glede ustanovitve slovenske ljudske mestne šole v Gorici, trudili so se naši mestni očetje, kakor tudi italijansko časopisje na vse pretege, da bi prikriili število slovenskih otrok v mestu, ki so bili dolžni obiskovati ljudsko šolo. Še takrat, ko so slovenski roditelji v svojih ulogah do šolskih oblastev na tančno dokazali ogromno število slovenskih otrok godnih za obiskovanje ljudske šole, so naši mestni očetje trdovratno trdili, da je v Gorici samo 11 slovenskih otrok dolžnih obiskovati javno ljudsko šolo, in da se zaradi tako pičlega števila ne more nikakor prisiliti mestne uprave, da bi ustanovila na svoje stroške v Gorici slovensko ljudsko šolo. Ministerstvo za uk in bogočastje pa so je iz dopisanih mu zapisnikov konečno vendarle prepričalo, da se nahaja v našem mestu toliko šolski dolžnosti podvrženih slovenskih otrok, da je na podlagi zakonitih določb prisililo goriško mestno upravo, da je ta morala ustanoviti v našem mestu 4 razredno ljudsko mestno šolo s slovenskim učnim jezikom. Za to je pa mestna uprava v sredi zime leta 1895 pokrpala nekoliko bivšo Catinellijevo vojašnico, ali bolje rečeno bivši lazaret, in 18. februarja leta 1896 odprla se je tam slovenska 4 razrednica, na katero sta bila imenovana dva učitelja in dve učiteljici, ki se nahajajo vsi še dandanes v mestni službi.

Glasilu tukajšnjega municipija »Corriere Friulano« se je v svoji 108. številki z dne 8. septembra l. l. zopet polotil te šole ter skušal z zvijačno navedenimi številkami dokazati, da je slovenska ljudska šola v Gorici zaradi pomanjkanja slovenskih šolskih otrok popolnoma nepotrebna, ter da je popolnoma zavržen denar, ki ga mora mestna uprava zanjo

LISTEK.

Med gorskimi orli.

Povest iz časa hercegovskega ustanka.

Ruski: Peter Petrov.

(Dalje.)

„Prinesel je seboj dve turški glavi, ki jih je sam odsekal,“ šepne mi duka.

„A kje pa sti?“

„Pustil jih je doli, brzo ju prinese gori...“

Ta delikatnost, ali kakor pravijo Francozi — *savoir-rivre* — mi je zelo ugajala.

„Povej, kako si posekal turške poslanee?“ pomrma Peko, ne izpustivši lule iz ust.

„Stojim. Nihče ne prihaja. Stojim dolgo. Pa vidim, gre neki mož spodaj in malo dalje za njim drugi. Prvi se jame vspenjati po soteski in opazovati. Vidim to, pa mislim: kak poslanec mora biti; in brzo mu prilezem čez pot in ga pustim blizo (glej tako) in nanj. On hoče kot jerebica strani, a jaz njega tako (pri tem pograbi zlahka z roko pred seboj). On pada in dela z rokami tako (spet pojasni to s kretanjem). Dobro. A tu jaz na njega: »Odkod prihajaš?« pravim. »Od Krstaca,« kaže. »Vem, da od Krstaca, pasji sin,« dém, »ker druge poti

trositi. Ta list pravi namreč, da se je vpisalo v slovensko šolo:

Š. leta 1895/6 1 učenec in 2 učenki, skupaj 3; š. leta 1896/7 2 učenca in 3 učenke, skupaj 5. (do 9. novembra so vsi izostali); š. l. 1897/8 nobeden učenec in nobena učenka; š. l. 1898/9 nobeden učenec in nobena učenka, tako da so ta leta učitelji in učiteljice vlekli svoje plače, a nič delali; š. l. 1899/900 6 učencev in 2 učenki, skupaj 8 (do 20. septembra so vsi izostali); š. l. 1900/1 nobeden učenec in nobena učenka; š. l. 1901/2 26 učencev in 6 učenk, skupaj 32, od katerih so hodili v šolo samo 3, in sicer 2 učenca in 1 učenka; š. l. 1902 3 14 dečkov in 4 deklice, skupaj 18; š. l. 1903/4 16 dečkov in 10 deklic, skupaj 26.

Ta šola je pa stala mesto:

leta 1896 11.732 K 76 v

" 1897 4.040 " — "

" 1898 5.539 " 72 "

od katerih je bilo sekvestriranih v prid društva »Sloga« K 866.60

leta 1899 7.812 K 13 v

od katerih je bilo zopet sekvestriranih v prid društva »Sloga« 653 K 04 v

leta 1900 5.820 K 80 v

" 1901 6.690 " 02 "

" 1902 15.093 " 48 "

" 1903 7.469 " 06 "

Med navedenimi letnimi stroški je navedena tudi najemščina za šolske prostore po 1000 K na leto.

O tem, je-li so navedene številke popolnoma točne in resnične, se mi ne bomo pripravili. Le glede števila vpisanih otrok, in sicer leta 1899/900 nam je pripomniti, da je »Corriere« trditelj, katero so pogrevali tudi v javni seji mestnega starešinstva, zavijanje resnice, kajti onega leta se ni vpisalo v slovensko mestno ljudsko šolo le 8 otrok, ampak vpisalo se jih je 235, reci dvestopetindeset, katere so podučevali od mesta plačani učitelji in učiteljice, z jedino razliko, da se podučevanje ni vršilo v nezdruvanih in preoddaljenih prostorih bivše Catinellijeve vojašnice, kamor slov. stariši otrok za nobeno ceno nočejo

ni. Povej, od koga si prišel; povej resnico ali te ubijem na mah. »Od paše Reufa,« pravi. »H komu so te poslali?« rečem. »Do Kajmakana Goranskega,« dé mi. »Imaš li — pravim — kak list?« »Nimam, Boga mi nič,« kaže. »Imaš, pasji sin. Daj sem!« pravim in delam z nožem tako... Tedaj potegne izpod pazduhe in pokaže to pismo. »Za sv. Petra i Ivana, ne ubij, dragi,« reče. »Dobro,« pravim, in mu odsečem glavo. Gledam. V tem je prišel drugi. Mislim si: videl bo in zbeži nazaj. Pa vzamem puško, počilo je, in obležal je, grem, pa mu odsekam glavo. Pri tem nisem našel ničesar. Tedaj denem obe glavi v pas prvega, ki sem ga bil ubil, vzamem list in prišel sem k tebi.«

»Dobro,« reče Peko v odgovor in pohvalo, pa žuli dalje pipo.

Ta prizor in posebno to pripovedovanje je bilo zares epično. Zdej mi ni bilo več žal radi svojega snú.

»In pismo, ki ga je prinesel, smo prej prebrali,« pojašnjeval mi je potihoma duka, pa se oziral po strani na Peka. »V njem sporoča Reuf-paša Kajmakanu, da gre in da pride čez dva dni. To pomeni: da bo jutri tu. Torej bo jutri pri nas boj in tedaj vi, milostni...«

vpisavati, ampak v zdravih in na primernem prostoru sredi mesta stoječih prostorih »Šolskega Doma«, kjer je prisilil šolski svet mestne učitelje in učiteljice, da so morali tam slovenske otroke podučevati, in je objednem vlada sekvestrirala mestne doklade, da je ž njimi plačala prostore, katere je dal »Šolski Dom« v najem za mestne šole. Isto leto pa se ni vpisalo le 235 mestnih otrok v slovensko ljudsko šolo, ampak vpisalo se jih je 503, reci petsto. In trl, ki pa niso našli vsi prostora v mestni štirirazrednici, in se jih je moralo zaradi tega 268 vpisati v razrede ljudske šole »Šolskega Doma«.

To pa je najboljši dokaz, da poslopje, ki je danes določeno za slovensko mestno ljudsko šolo, ni na pravem mestu, — in se stariši branijo vpisavati otroke v njo. Ako bi se naša mestna uprava hotela držati postavnih določb, morala bi ustanoviti v Gorici za slovenske mestne otroke, godne za ljudsko šolo, ne le samo štiri ampak celo deset razredov ljudske mestne šole; in pri vseh teh dejstvih imeli so celo v zadnji seji mestnega starešinstva nekateri mestni očetje tako drzno čelo, da so zahtevali, naj se slovenska mestna ljudska šola v Gorici za to odpravi, ker nedostaja v mestu za šolo godnih slovenskih otrok.

Ti ljudje so vedoma govorili nerresnico, ali naši sosedje Italijani ostanejo si v boju proti nam vedno jednaki, držeč se njih proti nam naperjenega gesla: *Osar tutto*.

Poleg popolnoma nezdrave lege ter neprimernosti za šolsko poslopje, nahaja se sedanja slovenska mestna šola čezpostavno oddaljena od bivališč premnognih slovenskih otrok. Nad 40 slovenskih otrok godnih za šolo je oddaljenih od omenjenega šolskega poslopja nad 4 kilometre. Ti otroci morali bi, ako bi hoteli redno prihajati v šolo, napraviti vsaki dan po najmanj 24 kilometrov, toraj pot kakor od Gorice do Devina, Sv. Križa, Bračana itd. Kaj takega zahtevati od 6 do 14letnih otrok je po našem mnenju vendar nekoliko preveč.

Zdej je Peko zapazil šepetajočega duka in — se ve — takoj spoznal, kaj mi je izporočil. Mračnemu načelniku to ni kaj ugajalo.

»Duka, a duka!« vzkliknil je. »S teboj ni nič. Mesto tega da vznemirjaš gospoda Rusa, pojdi rajši in pomešaj v kotlu. Poglej, kako je tam. Stopaj!«

»Vi vidite, milostni gospod, kako delajo z mano... Z mano!!... Mon Dieu! Jaz pa — kuhar... Jaz!! ki sem izpreminjal kot rokavice prve evropske kuharje, prve kulinarčne znamenitosti... Jaz!!« vzdihne duka, pa dvigne kot protest nevoljen oči k nebu, in nerad se obrne proti kotlu, kjer se je kuhala neka juha.

»Spi, gospod, da boš jutri čil,« se obrne Peko k meni. In brzo sem poslušnil ta razumni svet.

III.

»Monsieur! monsieur!«

Te besede so me zopet prebudile, in pred vsem sem čutil en mrz. Zberem svoje misli ter se ozrem krog sebe.

Velikanska grmada je bila ugasnila. Samo v enem kraju, kjer je bilo — po vsej verjetnosti — položeno kurivo, je bil majhen svetel plamen. Okoli grmade je bilo prazno. Tudi Peka ni bilo. Bilo

In pri vsem tem se ne gane niti mestna niti vladna šolska oblast, da bi se ta v nebo vpijoča krivica jedenkrat odpravila.

Rusija ne mara intervencije.

Resni angleški list »The Spectator« je priobčil te dni jako zanimiv članek o rusko-japonski vojski in o njenih posledicah za evropske države. Ugledni ruski list »Novoe Vremja« je omenjeni članek doslovno prevel in ga tudi priobčil, a napisal je objednem k temu članku uvod, v katerem pravi, da je Rusom popolnoma vsejedno, kaj Angleži mislijo o konečnem uspehu rusko-japonske vojske, o njenih posledicah in o bodočnosti Rusije. »Novoe Vremja« prizna, da je angleški list »Spectator« odkritosrčno govoril, ker je na dovolj jasen način pokazal svojo nenaklonjenost do Rusije, a objednem izrekel še precej zdravo sodbo o ruski državi. »Spectator« namreč pravi, da je zdaj najneugodnejša prilika svetovati vojskujočima se državam, da bi se spustili v kaka mirovna pogajanja. Ta list pravi tudi, da je popolnoma nezmislno samo misliti na to, da bi do takega miru v sedanjih okolnostih sploh zamoglo priti, ali pa da bi stopila zdaj kaka tuja država pred boreča se sovražnika s sličnim nasvetom in se hotela umešavati v rusko-japonski spor.

»Spectator« je zase tudi prepričan, da je za letos od strani Rusije vojevanje že dokončano. Pri vsem tem pa ne more Rusija misliti na mir, in ni to storiti niti dolžna. Niti od daleč ni pa prav nič resnice na tem, da bi bili z letošnjo vojsko ruski finančni ali pa še celo vojni viri izcerpljeni. Rusijo sili na nadaljevanje vojske v prihodnjem letu nje ponos, kajti neizbrisna bi bila za Ruse sramota, ako bi bila in ostala poražena od jedne azijske države. Rusi so, piše nadalje angleški list, popolnoma prepričani, da tiči vzrok dosedanjih ruskih nevspehov v tem, ker ni bila Rusija na vojsko pripravljena, a Rusija ima dovolj sredstev, da si nabavi boljih topov, boljša smod-

nas je le pet ljudi: duka, ki se je pripogibal nad mano, Prajor, ki se je grel na petah pri ognju, jaz in dva Hercegovca, ki sta zbirala in vezala razne reči. Zunanje svetlobe ni bilo videti — edina razsvetljava je bila grmada, kot včeraj.

»Nisem hotel vznemirjati vašega dragocenega sná do poslednje minute, milostni gospod; ali zdej je čas,« govoril je duka.

Posilil sem se in takoj poskočil na noge.

»Mon ami!« vskrikne Prajor veselo in obenem prestrašeno, dvigne se ter stopi k meni; »naposled ste vendar vstali! Gospod hercog je povedal, da vas ne smemo buditi, da se lahko naspite, in čakal sem vas. Veste, da bomo imeli boj! Ces néchants gasçors les Turcs*) idejo sem. In tedaj sem vam hotel povedati še enkrat, mon ami, da sem obljubil svoji »hiši« in se zaklel svoji soprogi — j'ai juré a' mon femme**) — da se nikakor ne izpostavim v nevarnost. To kletev hočem držati trdno in torej vas spominjam vašega obeta, da ne bom v nevarnosti.«

»O sir!« vmeša se duka, kot bi

*) Ti zlobni ljudje — Turki.

**) Prišel sem svoji ženi...

nika, nove vojne moči, ki bodo zadostovale, da prežene sovražnika ter ga pahne v morje.

K tem izvajanjem angleškega lista pa pripominja „Novoe Wremja“, da je angleški list popolnoma pozabil, da ni izključena možnost, da bodo Rusi nadaljevali vojsko tudi po zimi, in še celo v tem letu. No, ruski list angleškemu listu tega ne zamere, ker je celo jeden Moltke mislil, da Rusija v letih 1877—78 vojske po zimi ne bode mogla nadaljevati, a jo je vendarle nadaljevala.

Kar se pa tiče posredovanja od strani drugih velevladi, meni angleški list, da bi bilo to potrebno, sodeč vojsko s človečanskega stališča. Nasprotno pa je z državnega stališča prelivanje ruske krvi zaželjeno od vseh evropskih držav razun Francije in Italije, ki nista tu nič prizadeti, kajti za vse druge države razun Italije in Francoske pomenilo bi oslabiljenje ruske države toliko, kot odstranitev težke mōre, ki pritiska na nje že tako dolgo vrsto let. Z oslabiljenjem Rusije bi bila namreč Angleška rešena strahu, katerega ji zadaje močna Rusija v Indiji, Nemčija bi bila rešena strahu pred polmilijonsko rusko vojno močjo, a položaj Avstrije na Balkanu bi postal vsled oslabiljenja Rusije boljši, da, mogla bi se v tem slučaju celo lahko otresti svoje poslušnosti nasproti Nemčiji ter se okoristiti s tem, da bi dobila Šantung v svojo posest, Šantung namreč, kateremu preti nevarnost od japonske in kitajske strani.

„Novoje Vremja“ pravi, da zamorejo take angleške izjave, v katerih zastoj išče sentimentalne simpatije, Rusiji jedino le koristiti.

Politični pregled.

Zadeva dalmatinskega cesarskega namestnika.

Zadrski uradni list je z ozirom na znano zadevo dalmatinskega cesarskega namestnika prinesel izjavo, v kateri pravi, da je neresnično, da bi bil dalmatinski namestnik žalil čast Dalmatincev in pravi, da nekateri uradniki niso v tej zadevi postopali pravilno. Ministerski predsednik je odredil o tej zadevi uradno preiskavo.

Novi bukovinski deželni glavar.

Namesto odstopivšega bukovinskega deželnega glavarja Lupula je bil imenovan deželni glavarjem zopet Roman baron Wasilko. Deželni poslanec dr. Štefan Smal-Stoki je imenovan njegovim namestnikom.

Mednarodni kongres častnikarjev na Dunaju.

Na IX. mednarodnem častnikarskem shodu, ki se je vršil te dni na Dunaju, se je sklenilo, ustanoviti med častnikarji častne sodnije, katerih naloga bo paziti na to, da se zboljša v častnikih način ali ton pisave ter da se odpravijo v tem pogledu razne razvade. Častnikarji, ki so prišli na Dunaj iz najrazličnejših krajev, bili so zadovoljni z vsprejemom, katerega

deklamiral in mahne teatralno z roko — „bodite mirni. Jaz vam zaslonim z lastnim životom, in predno pridejo do vas, morajo razsekati mene na drobne koščke!“

Bednega Prajorja so osupnile te besede in pogledal me je ves zmešan. Pretrgal sem ta glupi razgovor, da bi izvedel, kaj bi trebalo zdaj storiti.

Duka je pojasnil, da generalissimus in vsi komandujoči so se že odpravili, da uredé stvar in da čez pol ure stopi vojska v pozicijo; da jih lahko dotečemo na poti, in da torej lahko ostanemo dalje časa tu.

Pogledam na uro — bilo je pol sedme.

„A zdaj pa okrepcajte se s kavo, mi smo se že napili“ zaključil je v mojo nemalo zadovoljnost duka ter prinesel kavno ročko iz gorečega plamena.

Ta napoj, napravljen na turški način je za take ure nenadomestljiv. Dosti ste dve majhni čaši, pa čutite takoj čudno oživljajočo izpremembo.

Čez pol ure smo odšli.

Bilo je oblačno, mrzlo jutro. Drobní dež je pršil. Skozanj je jela probijati

so jim priredili v našem prestolnem mestu.

Razgovor z dr. Körberjem.

Dopisnik „Tribune“ je imel te dni razgovor na Dunaju z dr. Körberjem in grofom Goluchowskim. Glede italijanskega vseučilišča je rekel ministerski predsednik: „Na ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu ni milti iz lahko umljivih vzrokov. Vlada se ne bo nikoli dala k temu pridobiti. On je prvi avstrijski minister, ki je dovolil Italijanom glede višjega šolanja tako obsežne koncesije. Italijani so ino-moške dogodke grdo pretiravali ter pozabili, da je vlada storila svojo dolžnost ter jih najkrepkeje ščitila. Da se prepreči ponovitev nemirov, se bodo paralelke v Inomstu strožje ločile. Vlada računa na zdravo pamet Italijanov in tudi nemških dijakov. Mir se bo vsekakor brezpogojno varoval.“

Trgovinske pogodbe.

Po poročilu „Budap. Hirlapa“ bi se bila trgovinska pogodba z Italijo podpisala 18. t. m. Vprašanje o vinski klavzuli so rešili tako, da bodo smeli Italijani letos 400.000 do 450.000 meterskih stotov vina uvoziti v Avstrijo proti še enkrat višji carini, kakor doslej. S 1. januarjem 1905 bo pa znašala carina za uvoz italijanskega vina v Avstrijo 60 K za hektoliter.

Jugoslovanstvo cesarstvo?

„Magyarorszag“ v eni svojih številk o jstro napada načelnika našega generalnega štaba fzm. barona Becka ter pripoveduje sledeče:

Pred kratkim se je baron Beck v nekem razgovoru izrazil jako neugodno o Mažarih in ko so mu pripomnili, da so Mažari edini narod v Avstriji, ki ne teži iz Avstrije in na katerega se torej habsburška dinastija edino lahko opira, je dejal baron Beck:

„Mažari niso zvesti in ako bodo svoje separatistično stremljenje nadaljevali, bomo ustanovili jugoslovansko cesarstvo in potem bo konec samostojne Ogerske.“

Splošna stavka v Italiji.

Radi krvavega nastopa laških vojakov proti kmetom se je pričela splošna stavka v Monzi in Milanu. Stavka se razširi po celi državi. Tu so zaprte vse prodajalnice in gostilne. Promet s tramvajem je ustavljen. Tudi telefonski promet je ustavljen; časopisi v soboto niso izšli.

Pri demonstracijah je neki stavkar zaklal zdravnika dr. Gandola, ki je kmalu nato umrl. Vsled socijalističnega oklica je nastala splošna stavka v Bolonji in Genovi. Občinski svet v Vidmu protestira proti vojaštvu in je dal 200.000 lir za rodbine žrtv. Socijalistični poslanci v Rimu zahtevajo, da se skliče zbornica. Socijalisti in republikanci v Milanu so izdali oklice, v katerih pozivljajo k splošni stavki. Z mestne hiše in s stolne cerkve so sneli zastave, razobešene zaradi rojstva prestolonaslednikovega. Milanski župan je izdal oklic, v katerem obsoja, da je vlada rabila vojaštvo proti ljudstvu, a svari delavce pred stavko. Tujci zapuščajo Milan. Ljudskega shoda se je udeležilo 40.000 delavcev. Govorniki so pozivljali, da naj stavka traja, dokler sedanje ministerstvo ne odstopi.

Novo barbarstvo pruske vlade.

Pruski ministr. predsednik je izdal nastopno odredbo, nad katero mora str-

neka tužna nerazločna svetloba. Nebo je bilo pokrito nizko s črnkasto-modro kopreno (zavojem). Bili smo na dovoljno širokem gorskem plogu, kjer je bilo raztresenih kakih 15 ubogih koč. Okrog je bilo blato bruzgalica. Hiša, odkoder smo bili izšli, je bila veliko bolja, nego druge. Na levo od nas je bil breg, na desno se je odpiral pogled na obsirno daljavo. Dolino, ležečo niže od nas, je še pokrival megleni mrak. Razen naših konj in vodnikov, pa pet ali šest vojakov, ki so bili ostali za naše spremstvo, ni bilo videti nikjer žive duše. „Glavna armada generalissimusa“ je dejal duka, „je že bila davno odšla.“

Hodili smo urno, in ko smo bili minuli mimo ubogih koč v Smrečnem, jeli smo stopati navzdol po gorski stezi. Niti četr ure nismo hodili, kar počí duku stremen.

„Slabo znamenje pred bitko!“ vzklikne ta nekako teatralno in dostavi: „Nikar me ne čakajte, milostna gospoda, takoj popravim in pridem za vami.“

Dobrodušni Prajor je jel zdaj pripovedovati, ko smo šli naprej: „Predno ste se vzbudili, sva se razgovarjala z „vojvodo“. Ubožec je zelo v stiski za denar, in kar je najbolj strašno, denar ima

meti ves civilizirani svet. Glasi se tako: „Nedavno je javila „Preussische Lehrer Zeitung“, da je v južnih pokrajinah mnogo učiteljev, ki sicer uče v ali v nemškem jeziku, ko pa zapuste šolo, ne skrivajo poljske svoje narodnosti ter se pogovarjajo samo poljsko bodisi s poljsko deco, bodisi šolskimi odborniki. Tako postopanje pruskih učiteljev moramo nazivati nedostojno ter uporno. Zaradi tega odredujemo, da se odslej učitelji poslužujejo samo nemškega jezika, posebno v pogovoru s takimi osebami, o katerih se lahko sodi, da znajo zadostno nemški. Zahtevamo poleg tega, da se razgovarjajo učitelji s svojo rodbino samo v nemškem jeziku, a gospodom nadzornikom nalagamo dolžnost, da se pri vsaki priliki prepričajo, posebno pri vsakoletnih nadziranjih, v koliko izvršujejo učitelji to naredbo. Zategadelj je treba posebno paziti, da učiteljeva deca lahko govori nemško, ko hodi v šolo. Ko bi se našel kateri učitelj, da ne bi storil tega, imajo nadzorniki dolžnost, to naznaniti kraljevski vladi, in takemu učitelju se ima vzeti „Ostmarkenzulag“. Ako bi pa to ne pomagalo, mora se začeti proti takemu učitelju disciplinarna preiskava, da se isti izključi iz službe“. Res, pruska okrutnost proti Poljakom je brezmejna in v sramoto kulturnemu narodu.

Program Plevejevega naslednika.

Dopisnik lista „Echo de Paris“ je imel razgovor z novim ruskim ministrom notranjih zadev, knezom Svjatopolsk-Mirskim. Minister je povedal, da se bo držal carovega manifesta, ki ga je izdal Nikolaj II. lani, in v katerem je izražena potreba, da se občinskim upravam razširijo pravice. Nadalje je povedal, da je odločen pristaš decentralizacije. Po njegovem mnenju se ne morejo vsa vprašanja rešiti v Petrogradu, zaradi tega bo dal po carovih željah kraljevim in mestnim upravam (zemstvom) čimvečjo oblast, da rešijo svoje zadeve le po ljudskih željah, kolikor se tičejo šol, cest, železnic, preskrbovanja z živili itd. Na ta način se bo mogoče izogniti parlamentarizmu, češ, Rusija še ni zrela za parlamentarizem. Glede verskega vprašanja je rekel minister, da je sovražnik verskega preganjanja ter za čimvečjo svobodo vesti. Prizadeval si bo, da bodo razne verske skupine živele skupno v deželi mirno. Z ozirom na razne dijaške nemire in zarote je rekel minister: „Protí teroristom se moramo braniti, toda jaz za svojo osebo nočem kazati napram mladini prevelike strogosti. Mladim ljudem se mora kazati pot k dobremu in brezuspešnost njihovih tumultov proti vladi. Prijatelj sem dijakov, in vidite, ko postanejo starejši, bodo vsi dobri uradniki.“ — Dopisnik: „Vi ste potemtakem mož napredka?“ — „Kako bi naj ne bil za napredke, kojega sadovi koristijo Rusiji! Uresničiti nam je še veliko napredka!“

Namesto novega ministra kneza Svjatopolsk-Mirskega je imenovan za guvernerja v Vilni petrogradski mestni glavar Fullon.

Rusko-japonska vojska.

Praška „Politik“ pravi, da se le sedaj imamo pred seboj zanesljivo poročilo o vsem razvoju in zvršetku bitke

ali ga ne more dobiti od svojega bankirja.“

„Kako to, da ga ne more dobiti?“ vprašam. Silil sem se, da sem ostal resen.

„Ker nima denarja niti za telegram bankirju,“ reče Anglež prav prepričan, da je tako. „Jaz, mon ami, sem se mu ponudil sam, ko mi je povedal, da nima denarja za brzojavko. „Vojvoda“ je računil in pravi, da manj nego dvesto besedi ne more poslati, ker je treba bankirju vse lepo pojasniti.“

Seveda sem umel iz prvih besedi nakano zvitega pustolovca, in umel sem, zakaj me ni hotel buditi do poslednje minute mojega dragocenega spanja. Pod pretvezo telegrama do izmišljenega bankirja je bil namenil porabiti dobrodušje Prajova, ki je bil nekoliko prestrašen in v skrbeh sredi te nenavadne družbe in je hotel izmamiti iz njega kolikor možno mnogo. Taka zvijačnost me je razsrdila.

„Koliko ste mu dali?“ vprašam Prajora.

„Vidite mon ami, bankir je v Cagradu, kamor je telegram zelo drag. „Vojvoda“ pravi, da ni vajen in ne zna napravljati kratkih telegramov, in da je treba vse lepo pojasniti.... Računil je, da bo stal telegram ravno sto forintov.“

pri Liaojangu. To je poročilo vrhnega poveljnika Kuropatkina, ki temeljito ovrača vsa japonska in japonofska poročila o zmagi, kakor tudi trditve istih, da so Japonci uplenili mnogo topov in velike množine živil. Poročilo Kuropatkinovo — pravi praški list — kaže nedvomno, da so bili Japonci vzlic svoji veliki številni pretežnosti prav blizu popolnega poraza in se imajo zahvaliti le zgrešenemu vedenju jedne ruske divizije — menda pod poveljstvom Orlova, da niso doživeli katastrofe.

**

„Reuterjev biro“ je priobčil sledeče poročilo, ki je došlo iz glavnega stana generala Kurokija v soboto v Fusan in je datirano od 14. t. m.: Fronta japonske vojske se nahaja nekoliko milj severno od Liaojanga, skoraj na poti proti Mukdenu ter stoji nasproti ruskim predstavam. Sodi se, da preloži Kuropatkin svoj glavni stan v Harbin. Obe armadi sta utrujeni in zdi se, da sta obe zadovoljni, da so boji prenehali.

**

„Daily Mail“ poroča iz Šungaja od dne 16. t. m.: Glasom zanesljivih poročil iz Tokija, namerava Japonska organizovati črno vojsko I. reda. Vsi moški od 32. do 40. leta bodo poklicani pod orožje. Največ jih je že služilo v vojski. Črna vojska bo imela 8 divizij in skupno 120.000 mož.

**

V Mukden prihajajo poročila, da prodirajo Japonci na obeh krilih do vstoka, jugo-vstoka in jugozapada. Ruske predstraže so v dotiki z Japonci, ki se nahajajo 20 milj južno-vzločno od Mukdena. Skoraj vsak dan se vrše male praske. Mnogo znamenj kaže, da pride blizu Mukdena do velike bitke. Ruske čete so zasedle vse bližnje vasi. Na tisoče beguncev prihaja v mesto. Kitajci se pritožujejo o strogosti Japoncev.

**

„Daily Telegraph“ je prejel dne 15. t. m. iz Tientsina poročilo: Japonci se preko Luizijnega zaliva poslali znatna ojačenja k oblegovalni armadi pred Port Artur. General Kuropatkin je baje sporočil posadki, da se mora držati še en mesec.

**

„Times“ poročajo iz Tokija: Zaloga krme, ki so jo Japonci zaplenili v Liaojangu, zadostuje, da se vzdrže skozi tri mesece konji 4 divizij. Razrušeni železniški most preko reke Liaojang se lahko še popravi. V Liaojangu je bilo ubitih med boji 400 civilnih oseb.

Domače in razne novice.

Imenovanje v šolski stroki.

— Gospod Fran Mašera, suplent na državnih realki v Gorici, je imenovan provizoričnim glavnim učiteljem na učiteljsišču v Kopru.

Za „Šolski Dom“ je prejelo naše upravnništvo: Tvrčka Saunig & Dekleva v Gorici 10 K; Pirjevec 5 K; Čibej 1 K.

Predsedništvu so plačali: Štefa Kinderčev v Gorici 20 K; Franc Ceket, kurat v pokoju 4 K.

Srčna hvala!

„In vi ste mu jih dali?“ zakličem.

„Vidite, mon ami,“ reče naivni Anglež ne brez neke zadruga, „toliko denarja zdaj ne morem posoditi, in to mi je bilo zelo mučno priznati „vojvodu“, ker sem mu sam nasetoval to.“

„No, kaj pa on?“

„Namrščil se je in rekel: Dajte, kar morete, in poskušal bom skrajšati telegram.“

„Nu, in koliko ste mu dali nazadnje?“

„Dal sem mu tri komade po dvajset frankov, ali obečal sem mu, da mu dam še tri, ko mi zmenite vi bankovec, ker mi je pošlo vse zlato. Več ne morem dati.“

Štel sem si v dolžnost opozoriti Prajora: naj bo previden proti duku.

V tem trenutku nas je dohitel duka; popravil je bil svoj stremen.

„Prosim, mon ami, ne povejte mi niti besedice o tem“, šepne mi Prajor naglo skoro prestrašeno.

Niti ni bil izgovoril poslednje besede, kar so se začuli sprej nekako v dolini gluhi odmevi strelav.

(Dalje pride.)

Dnevni red druge seje deželnega zbora dne 21. sept. 1904 ob 5. uri popoldne. 1. Volitev deželnozbornih odsekov; 2. Marani: Gledé dopolnilne volitve enega deželnega poslanca v kmečkih občinah gradiščanskega okraja; 3. Marani: Gledé dopolnilne volitve enega deželnega poslanca v mestu Gorica; 4. Venuti: Računski sklep deželnega zaloga za leto 1901; 5. Venuti: Računski sklep deželnega zaloga za l. 1902; 6. Venuti: Računski sklepi od dež. odbora upravljenih zalogov za l. 1902; 7. Venuti: Proračun deželnega zaloga za l. 1904; 8. Venuti: Proračun zalogov upravljenih po dež. odboru za l. 1904; 9. Marani: Zakonski načrt, zadevajoč zemljiško-knjižni vpis na podlagi zasebnih listin v manjših zemljiško-knjižnih zadevah; 10. Verzezn.: Zakonski načrt zadevajoč premembe zakona o varstvu poljske lastnine; 11. Venuti: Premembi načrt zakona o varstvu ptičev koristnih za kmetijstvo; 12. Verzezn.: Predlog zadevajoč nov statut za dež. kmetijsko šolo; 13. Marani: Predlog za resolucijo zadevajoč vladni zakon o splošni dolžnosti zavarovanja; 14. Berbuč: Prošnje obč. Ajdovščina za podelitev podpore za gradnjo vodovoda; 15. Predlog za resolucijo, zadevajočo dvoletno vojaško službo in druge olajšave v izvrševanju iste; 16. Marani: Gledé prošnje cestnega odbora v Kobaridu za podelitev podpore za gradnjo mosta čez Sočo; 17. Klančič: Gledé podpore podeljene prebivalcem v Bovcu za časa požara; 18. Berbuč: Gledé prošnje za ustanovitev samostojne krajne občine v katastralni občini Sveto.

Amerikanska reklama. — Piše nam nekdo: G. urednik! Mislim, da bi ne bilo slabo, ako tudi Vi v svojem listu priobčite svojim čitateljem v poduk in kratek čas po ameriškansko sestavljeno reklamno notico A. Gabrščeka, katero je priobčila „Soča“ v zadnji številki pod naslovom: „Naš lepak z urniki železnice, parobrodov in pošt“ in ki se glasi doslovno tako-le:

„Ta naš lepak je danes na Slovenskem najbolj znan in gotovo tudi najbolj razširjen. Je pa tudi res veliko na njem. — Kamorkoli greš, povsod ga najdeš, povsod visi na odličnem mestu. Tudi zunaj dežele ga je najti v vseh večjih krajih, kajti ne dobivajo ga le naročniki „Soče“, marveč ga razpošiljamo na javne lokale še posebe. Ako bodo z oktobrom urniki za zimsko dobo do prihodnjega maja že povsem stalni, izdamo ta lepak že v sredini oktobra. — Kakor smo morali lani več oglasov odkloniti, ker ni bilo prostora, pozivljamo vse, ki bi hoteli imeti svoj oglas letos, da se čim prej oglašajo. Prvi niso zadnji!“

Pripomniti moram, da sem zadnja dva meseca prepotoval mnogo slovenskih krajev in tudi par dežel, ne da bi kje našel na omenjeni lepak. — Zdaj pa naj še kdo trdi, da ne delajo krivice Gabrščeka oni, ki mu predbacivajo, da v pri-zarja povsod kjerkoli more židovsko gonjo na oglase!

Procesija na Sv. Goro. — Procesija, katero so priredili verniki goriške nadškofije v pondeljek na Sv. Goro, bila je imponantna. Udeležilo se je je kakih 14 tisoč vernikov. Pri procesiji so bile zastopane vse župnije goriške nadškofije.

Zima v poletju. — Zadnjih par dni ni bilo pri nas samo hladno, ampak bilo je mrzlo v pravem pomenu besede. Posebno je bil večerjšnji dan pravi zimski dan. Pihal je od Grgarja sem severni veter prav tako mrzel, kakor po zimi. Nebo je bilo oblačno, in zdelo se je, kakor bi nas hotel pozdraviti sneg. No, tega ravno v mestu in bližnji okolici ni storil, storil je to pa v naših hribih. Na Čavnu n. pr. je padal sneg da je bilo veselje. Po mestu oblekli so se večinoma v zimske suknje. Danes imamo pa zopet lep dan.

„Kat. delavsko društvo v Mirnu“ priredi v nedeljo dne 25. septembra (na kvatreno) na vrtu g. J. Budihne ob 4. uri popoldne koncert, pri katerem svira oddelek vojaške godbe iz Gorice. Istočasno se bo vršila šaljiva loterija z najrazličnejšimi smešnimi in resnimi donjki. O mraku ob 7. uri se prične pyrotehnična predstava, prirejena po dobro znanem pyrotehniku gosp. Ferd. Makucu, kateri bo osebno vodil sežiganje najrazličnejših umetelnih ognjev, kakor: trikot, četverkot, kolo z barvanim zrcalom, dvojna vretenica z baterijo rimskih sveč in begem raket, glavni ogenj velikanske pyrotehnično-mehanično kolo session ekscenter, veliki vodomet z raketami, pavov rep. Sežgalo se bo nad 50 bomb najrazličnejše sestave ter na stotine raket. Predstavo zaključijo razsvetljava pozorišča z bengaličnimi lučmi. — Vstopnina za osebo 40 vin. Iz Gorice v Miren in nazaj vozili bodo tramvajski vo-

zovi tudi pozno v noč. K najboljšeji udeležbi udjudno vabi

Odbor.

Učiteljski shod. — Deželno učiteljsko društvo za grofovino goriško-gradiščansko razposlalo je sledečo vabilo na učiteljski shod, in sicer:

Vabilo na izvanredni shod dne 21. septembra 1904 ob 3. popoldne v smislu § 2. zakona z dne 15. novembra 1867 drž. zak. št. 135 za vse učiteljstvo javnih ljudskih in meščanskih šol naše grofovine, ki bo v gledališki dvorani v Gorici. Dnevni red: 1. Predsednikov govor; 2. Poročilo o gmotnem učiteljskem stanju v deželi in razgovor o novem zakonskem načrtu; 3. Resolucije. K temu shodu so povabljeni tudi vsi p. n. gg. deželni poslanci. — Odbor se bo posvetoval imenovani dan od 10. ure predpoludne do 3. ure popoldne v hotelu „Pri pošti“. Po zborovanju je učiteljski sestanek v imenovanem hotelu.

Razglas. — Deželni odbor razpisuje eno denarno podporo, letnih 240 kron, katero podeli iz dohodkov zaloga prevzisenega deželnega glavarja grofa Franca Coronini-ja za obnemogle delavce, ustanovljenega v spomin na zaroko prejasne nadvojvodinje Marije Valerije.

Za podpore se smejo oglasiti delavci in delavke, ki so pristojni v kateri občini pokrežene grofovine goriško-gradiške ter so postali trajno nesposobni za delo; v prvi vrsti pa se bode ozir imelo na potrebne med tistimi, ki so svoje moči obrabili samo pri podjetjih velike ali male obrti ali pa pri kmetijskih podjetjih.

Prošnje je podati do 15. oktobra t. l. v pisarnici deželnega odbora in priložiti jim je:

1. spričevalo županijskega urada dotičnega kraja, potrjeno ali, če treba, dopolnjeno po županstvu pristojne občine, — v katerem spričevalu je vestno popisana starost, stan družine, preživela prosilčeva, kako se je bavil z obrtjo in kakšno je njegovo pravno zadržanje.

2. zdravniško spričevalo, potrjujoče prosilčevu bolehnost ali pohabljenost, ki zakrivlja njegovo nesposobnost za delo.

Če se poizve, da je kaj krivega v dokazilih, na katera se je oprl podpisane, ali pa če neha njegova bolehnost, ustavi se takoj podpora.

Tatvina v cerkvi. — V Št. Petru pri Gorici so tatovi nočjo po noči zopet okradli cerkev, odnesli so ciborij in tri kelihe, med temi jednega, ki je bil last veleč. g. vikarja Valasa, ki živi sedaj v Št. Petru v pokoju. Odnegli so tudi dve še precej veliki skrinjici za miloščino. V cerkev so prišli po lestvi, katero rabijo zidarji pri popravljanju cerkve. Jedno skrinjico našli so danes zjutraj na nekem travniku.

Včeraj popoldne klatil se je po Št. Petru neki sumljiv neznanec, star kakih 40 let, pil je v krčmi g. Črneti in je tam rekel, da je namenjen v Batuje. Odpravil se je tudi proti kolodvoru, ko je večerni vipavski vlak odhajal proti Ajdovščini, a stopil ni na vlak, marveč videli so ga kako jo je ubrals po polju. Ta bil je morebiti oni človek, ki je večeraj popoldne ponujal zlate predmete železniškim delavcem v prodajo. Škoda, narejena v cerkvi cenil se na 200—250 gl.

Ogenj v Kronbergu. — V nedeljo zjutraj okolo 7. ure, nastal je ogenj v nekem hlevu v Kronbergu, ki se je kmalo tako razširil, da ga je v kratkem času uničil. V hlevu je bila jedna krava in jedno tele, ter kakih 60 kvint. sena, kar je vse pogorelo. Ogenj je zanetil mali sinček kmeta Komela, katerega so stariši samega pustili doma. Hlev je bil last grofa Coronini-ja. Kmet je bil sicer zavarovan, a ker ni plačal pravočasno zavarovalnine, moral bo najbrže trpeti vso škodo sam. Škoda se cenil na 2600 K.

Utopljenca so našli v soboto okolo poludne v Soči pri jezcu nad Stračicami. Bil je rdečelas in tudi brad je imel rdečo. Bil je najbrže železniški delavec. Prepeljali so ga v mrtvašnico, ki se nahaja na goriškem pokopališču.

V utopljenca so spoznali 30 letnega Jakoba Stürzla iz Liebendorfa na Češkem. V soboto zjutraj so namreč štirje delavci, med njimi tesarski mojster Stürzel, stopili v mali čoln, da bi se prepeljali z njim do odra, katerega napravljajo v Soči pri Solkanu, kjer bo stal veliki železniški most čez Sočo. Ker je bila Soča zaradi velikih nalivov narasla in je postala vsled tega jako deroča, prevrnila je mali čoln. Trije od onih, ki so bili v čolnu, so se rešili s plavanjem, Stürzla pa so pograbili valovi ter ga odnesli, kakor rečeno, do jezca nad Stračicami.

Bogoskrunstvo. — V Št. Vidu nad Vipavo so se v noči od 14. na 15. t. m. okrog polnoči utihotapili neznan tatovi v ondotno župno cerkev, odprli tabernakelj ter pokradli iz ciborija vse hostije. Vse druge cerkvene posode so pustili na

miru, celo pušice za milodare se niso lotili.

Morskega soma, jeden stot težkega, so vjeli ribiči v bližini Poreča.

Cena lešnjega grozdja v Istri. — Iz Rovinj poročajo, da se prodaja letos tam črno grozdje (teran) po 17 do 20 kron kvintal, beli moškati pa po 22 do 24 kron kvintal.

V strahu pred skušnjo se je v Pulju ustrelil enoletni prostovoljec Marx.

Dogodki na ljubljanskem kolodvoru. — Iz Ljubljane poročajo, da je preiskovalni sodnik zaradi dogodkov na kolodvoru, pri katerih je bil izzivač Malitsch pretepen, dal v petek zapreti šest oseb, med njimi štiri slovenske visokosolce. Kakor se pripoveduje, so hoteli dijaki v splošni razburjenosti občinstvo odvrniti od nasilstev.

Pokrovitelji družbe sv. Cirila in Metoda so postali ob priliki, ko se je vlagal in blagoslovil temeljni kamen družbinemu otroškemu vrtcu na Savi na Jesenicah: Gospod Alojzij Schrey, c. kr. višji poštar in posestnik na Jesenicah, ki je daroval za vrtce 200 kron. Njegova soproga Marija Schrey je darovala 20 kron ter postala ustanovnica tamošnje podružnice. Gospod Anton Treven, posestnik na Savi pri Jesenicah, ki je daroval v isti namen 200 kron. Katoliško delavsko društvo na Jesenicah, ki je odločilo za vrtce družbe sv. Cirila in Metoda od dohodkov ob priliki prirejene veselice 250 K. Slovensko katoliško politično društvo za radovljiški okraj, ki je izročilo po gospodu dekanu Ivanu Novaku za družbeni vrtce 200 kron. Poleg tega je gospod dekan iz svojega daroval 50 kron.

Slovenski gimnazij v Celju ima zasigurani za prihodnje leto pararelki v prvem in drugem razredu, tako da bo zavod štel 6 razredov. Za sprejem se je v jesenskem terminu 16. t. m. oglasilo 34 učencev. S tem je najbolj dokazano, kako potreben je ta zavod, kar Nemci vedno zanikujejo. Številke govore!

Volilne lumparlje v Celju. — Danes se vršijo na Štajerskem deželnozbornske volitve v splošni kuriji. Štajerski Nemci in nemškutarji poslužujejo se vseh tudi najgrših sredstev, da bi v ti kuriji prodrli s svojimi kandidati. Pod naslovom „Volilne lumparije v Celju“ priobčila je zadnja „Domovina“ članek, v katerem pripoveduje, da so dobili izkaznice za te volitve tujci s Pruskega ter nedorasli mladeniči, dočim niso dobili izkaznic ljudje, ki so volili v mestni zastop in v deželni zbor, ker plačujejo toliko davka, da, celo akademično izobraženi možje, ki so se zglasili na mestnem uradu, ne dobijo izkaznic.

Otvoritev sadne razstave v Radovljici. — V soboto je bila slovesna otvoritev sadne razstave. Navzoči so bili: deželni predsednik s soprogo, deželni glavar, župan Hribar, posl. Pogačnik, dvorni svetnik Dralka in mnogo družega odličnega občinstva. Okrajni glavar Detela je imel nagovor, na kar je dež. predsednik otvoril razstavo.

Sneg. — V zadnjih dneh je padlo po kamniških planinah obilo snega. V Ljubljani se je temperatura znižala od 16 na 9 stopinj R.

Slovenski izletniki v Belgradu in Zagrebu. — Slovenske izletnike v Belgradu, katerih je bilo okolo 50, so Hrvatje pričakovali na zagrebškem kolodvoru ter vsprejeli pevajoč pesem „Slovenac i Hrvat“. Nato je sledil sprevod po mestu. Od vseh strani so doneli slovenskim izletnikom nasproti klici: „Živili Slovenci“. Živite Slovenke!“ Pred Jelačičevim spomenikom so se odkrili vsi ter zapeli pesem „Liepa naša domovina“. Skupna večerja bila je na državnem kolodvoru, kjer so peli Slovenci. S Slovenci odpeljalo se je v Belgrado tudi kakih 100 Hrvatov.

Prodaja vojaških konj. — V Zagrebu bodo dne 3. in 4. oktobra t. l. prodali na javni dražbi nad 200 vojaških konj.

Upor vojakov. — V soboto večer se je v Matzleinsdorfu pri Dunaju uprl oddelek dragoncev, katerega so premetili v drugo posadko. Častniki so bili primorani pozvati vojaško pomoč. Prišla je na pomoč jedna stotinja 24. pešpolka, ki je upornike obkolila in nekatere od njih odvedla v vojaške zapore.

Heči streljala na očeta. — V Seltu pri Karlovcu je heči zasebnega zemljemera Adolfa Böhma Sofija streljala na svojega očeta, ker ji je zabranil neke ljubavne odnošaje. Ena kroglja je zadela očeta v čelo, ena pa v ustnico. Očeta so odpeljali v bolnišnico, njegovo hečer pa v zapor.

Davek na debelost. — Švedsko mesto Hafangar obdačuje osebe, ki so

dosegle preveliko debelost, s posebnim davkom, ki je toliko višji kolikor bolj debel človek.

Umrl je v svoj: grajščini Friedrichsruhe nemški državni tajnik knez Herbert Bismarck v nedeljo ob 10. uri 15 minut predpoludne. Pokopali ga bodo jutri.

Veletrgovina tatov. — Nekaj časa sem je vzbujala v Parizu veliko pozornost neka nova trgovina, v kateri se je po čudovito nizki ceni nakupilo vse, kar spada v gospodinjstvo. Drugi trgovci niso nikakor mogli tekmovali z novo otvorenjo trgovino. A lepega dne si je neki trgovec natančneje ogledal blago in je zapazil med drugim blagom več predmetov, ki so mu bili ukradeni. Seveda je mož takoj o tem obvestil policijo, ki je poslala v trgovino več redarjev. Lastnike trgovine so zaprli.

Znižane tarife za živinsko klajo in koruzo so dovolile skoraj vse avstrijske železnice, kar se te dni naznani z naredbenim listom.

Kako se kuha žganje iz trnulj, in koliko žganja se dobi iz 100 kg trnuljevih jagod? Iz trnulj se žganje kuha kakor iz vseh drugih enakih jagod. Jagode morajo seveda najprej pokipeti. Z ozirom na to, kolikor sladkorja imajo jagode v sebi, kakšno je bilo kipenje in način kuhanja, se more računati na 3 do 6 litrov žganja iz 100 kg trnulj. Načelo velja, da so trnulje sele trkrat godne, kadar jih parkrat slana popari.

All se krompir bolj debeli, ako se mu poreže stebeljce? — Če bi bili naši ljudje le količkaj poučeni o rastlinsko življenju, bi vedeli, da se vse ratlinsko življenje vrši v zelenih delih rastline, t. j. v listju, in bi potem gotovo ne trdili in ne delali takih neumnosti. Trditve, da se krompirjevo gomolje bolj debeli, če se krompirjevec poreže, velja toliko, kolikor trditve, da se prašič poprej odebeli, če se mu izreže želodec. Dokler je krompirjevo stebeljce zeleno, toliko časa se krompir debeli in boljša, t. j. množina škroba v njem narašča. Če se pa zeleno stebeljce poreže preden je dotična vrsta krompirja dozorela, potem postane krompir steklast.

Loterijske številke.

17. septembra.

Trst	21	72	24	62	23
Linc	2	47	15	50	56

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijač.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec
Corso Gius. Verdi števil. 33

o o o o o izdeluje o o o o o

vsakovrstne obleke za vsaki stan

o o o o o kakor tudi o o o o o

za civilne, vojaške in državne uradnike.

Za vse obleke je vedno v zalogi raznovrstno ravnokar došlo sveže angleško in domače blago za bližajočo jesensko in zimsko sezono.

Ima zalogo gotovih oblek in sukenj za vsaki stan.

o o o Cene zmerne o o o

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos	K 190—	do 210—
„ Sandomingo	230—	240—
„ Java	230—	240—
„ Portorico	280—	900—
„ Ceylon	290—	300—
Slakdor	72—	74—
Špeh	120—	136—
Petrolij v sodu	41.50	42—
„ zaboju	13—	13.50
Maslo surovo	170—	180—
„ kuhano	210—	220—
Otrobi debele	10.50	12—
„ drobne	10.20	11—
Turšica	14—	15—
„ za hrano	13—	14—
Oves	13.50	15.50

Moka ogerska:

št. 0 K 33—	št. 1 K 32.20	št. 2 K 31.40
„ 3 „ 30.40,	„ 4 „ 29.60,	„ 5 „ 28.60
	št. 6 K 27.60.	

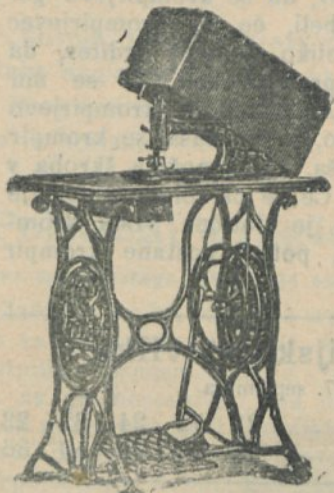

Vydrove žitne kave

IZVRSTEN OKUS KAVE DOSEŽETE S PRIMESANJEM
POKUSITE! Vzorak dragovoljno.
Poštna 6 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem edinstvenim izstihim postojim maslom.
Vydrove žitne kave Praga-VIII.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov ter toči v svoji krčmi pristna domača vina in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Rojaki!

kupujte narodni kolek!

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Naznanilo!

Podpisani naznanja sl. občinstvu iz mesta in z dežele, da sem odprl svojo

apnenico

in priporočam svoje izvršno blago vsem zidar-skim mojstrom, gospodarjem in drugim podjetnikom.

IV. Faganeli & C.
v Mirnu.

Anton Kuštrin

Gosposki ulic. h. šte. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 i. 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

„Narodna tiskarna“ priporoča vizitnice.

Ustanovljena leta 1899.

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji konkurence.

TISKA: „Gorico“, „Primorski list“, diplome, brošure, cenike, vabila, račune, itd.

Pismena naročila tiskovin se izvršé z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

Samo enkrat

poskusi

naj vsakdo kupiti svoje potrebe pri tvrdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za

pomladno in letno sezono v nedosegljivi izberi

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvrnaté, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvirn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vezenje itd.

Nagrobni spomeniki

Franc Podberšič,

avtor. kamnoseški mojster, Gorica Tržaška cesta 17,
priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik

„Vseh vernih duš“

svoje bogato zalogo različnih nagrobnih spomenikov, bodisi pripostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. Sprejema in izdeluje vsakovrstna v kamnoseško in strugarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih prisnanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Zalec-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na deb. lo od 100 kg. napej.

Cene zmerne. Postrežba poštna in točna.

Sprejema hranilne vloge katere obrestuje po 4 1/2 % polmesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po 6%, in na vknjižbo po 5 1/2 %

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.